A

Pendakwa Raya lwn Gopela Krishnan a/l Arumugam

B MAHKAMAH RAYUAN (PUTRAJAYA) — RAYUAN SEMAKAN JENAYAH NO A-05–19–01 TAHUN 2023
HADHARIAH SYED ISMAIL, MOHAMED ZAINI DAN AZMI ARIFFIN HHMR
26 SEPTEMBER 2023

C

Prosedur Jenayah — Semakan — Inkuiri koroner — Mahkamah Tinggi membenarkan permohonan semakan jenayah dan mengenepikan keputusan terbuka yang dibuat Mahkamah Koroner — Sama ada hakim Mahkamah Tinggi telah bertindak melebihi had kuasa yang diberikan — Kanun Tatacara
D *Jenayah s 377*

Pada 8 Oktober 2016, jam sekitar 3.15 pagi, ASP Sukjit Singh Jagara Singh ('SI3') yang mengetuai Ops Cantas bersama-sama dengan D/Sjn Zulhadi bin Ramli ('SI4') dan dua orang lagi anggota polisnya dengan menaiki kereta
E pasukan tanpa lambang polis, telah tersempak dengan sebuah kereta Proton Waja dalam keadaan mencurigakan. Kenderaan pasukan polis telah menghampiri kereta Waja tersebut dan meminta pemandu Waja tersebut berhenti, namun pemandu Waja tersebut terus memecut laju. Kereta pasukan telah mengejar kereta Waja tersebut dan kereta Waja tersebut terbabas di tepi
F jalan. Seorang lelaki kelihatan turun dari tempat pemandu. S13 dan SI4 telah turun dari kereta pasukan sambil menjerit 'Polis!'. Kemudian SI3 terdengar satu das tembakan dan nampak lelaki tersebut sedang memegang sepucuk pistol. Mengikut SI4 pula semasa pemandu tersebut keluar dari kenderaannya, lelaki tersebut terus melepaskan satu das tembakan ke arah pasukan polis. Bagi
G mempertahankan diri, SI3 telah melepaskan dua das tembakan menghala ke arah ke lelaki tersebut manakala SI4 turut melepaskan satu das tembakan. SI3 nampak lelaki tersebut jatuh dan menghampiri lelaki tersebut. SI3 melihat ada sepucuk pistol berhampiran dengan tangannya dan mendapati lelaki tersebut telah meninggal dunia ('si mati'). Pakar perubatan forensik mengesahkan
H bahawa punca kematian adalah kerana pendarahan berlebihan akibat luka-luka tembakan di dada. Pegawai penyiasat telah menghantar *swabbing* pada pistol yang dijumpai berdekatan dengan si mati dan hasil analisa mendapati sisa tembakan senjata api tidak dikesan pada kesemua stub logam tersebut. Mahkamah Koroner telah menzahirkan satu keputusan terbuka bagi kematian
I si mati. Terkilan, responden memohon semakan di bawah ss 323 dan 325 Kanun Tatacara Jenayah terhadap keputusan terbuka tersebut dan untuk memerintahkan suatu dapatan bagi menentukan 'who was criminally concerned' sahaja dan bukannya 'who was criminally liable' di dalam kematian si mati ini. Hakim Mahkamah Tinggi telah memutuskan untuk membenarkan

permohonan semakan jenayah dan mengenepikan keputusan terbuka yang dibuat oleh Mahkamah Koroner. Tidak berpuas hati dengan keputusan tersebut, perayu menfailkan rayuan ini bagi memohon agar keputusan hakim Mahkamah Tinggi diketepikan.

Diputuskan, membenarkan rayuan:

(1) Hakim Mahkamah Tinggi telah terkhilaf bila membuat dapatan kerana inkues bukannya suatu perbicaraan atas pendakwaan yang telah dibuat terhadap seseorang tertuduh. Oleh itu isu sama ada tembakan yang dilepaskan oleh SI3 dan SI4 adalah sah di sisi undang-undang atas dasar mempertahankan diri atau pun sebaliknya tidak boleh dinyatakan dan diputuskan di dalam prosiding inkues ini. Seksyen 377 Kanun Tatacara Jenayah tidak membenarkan dapatan sebegini dibuat di peringkat ini. Malah hakim Mahkamah Tinggi juga tidak boleh mencadangkan atau mengarahkan Ketua Polis Negara dan Peguam Negara untuk memulakan tindakan pendakwaan terhadap mana-mana pihak yang dikatakan terlibat di dalam menyebabkan kematian ke atas si mati. Dengan berbuat demikian, hakim Mahkamah Tinggi telah mengambilalih bidang kuasa dan budibicara Peguam Negara/pendakwa raya di bawah perkara 145(2) Perlembagaan Persekutuan. Seperkara lagi, keputusan/dapatan berkenaan wujudnya salah guna kuasa dan tembakan yang dilepaskan itu bukan sebenarnya untuk tujuan mempertahankan diri sepertimana yang diputuskan oleh hakim Mahkamah Tinggi nyata telah melampaui Arahan Amalan Ketua Hakim Negara 2/2019. Oleh itu, kes dikembalikan semula ke Mahkamah Tinggi untuk didengar di hadapan hakim yang lain bagi membuat keputusan yang betul (lihat perenggan 26–28 & 30).

[English summary

On 8 October 2016, at around 3.15am, ASP Sukjit Singh Jagara Singh ('SI3') who led Ops Cantas together with D/Sjn Zulhadi bin Ramli ('SI4') and two other policemen by riding in a squad car without police logo, had come across a suspicious Proton Waja car. The police vehicle approached the Waja car and asked the Waja driver to stop, but the Waja driver continued to accelerate. The squad car chased the Waja car and the Waja car crashed on the side of the road. A man was seen getting out of the driver's seat. S13 and SI4 got out of the squad car shouting 'Police!'. Then SI3 heard a shot and saw the man holding a gun. According to SI4, when the driver got out of his vehicle, the man fired one shot at the police. In self-defence, SI3 fired two shots towards the man while SI4 also fired a shot. SI3 saw the man fell and approached the man. SI3 saw a gun near his hand and found that the man had died ('the deceased'). Forensic medical experts confirmed that the cause of death was excessive bleeding from gunshot wounds to the chest. The investigating officer sent a swabbing on the gun found near the deceased and the results of the analysis found that gunshot

residue was not detected on all the metal stubs. The Coroner's Court had issued an open verdict on the death of the deceased. Aggrieved, the respondent requested a review under ss 323 and 325 of the Criminal Procedure Code against the open verdict and to order a finding to determine 'who was criminally concerned' only and not 'who was criminally liable' in the death of the deceased. The High Court judge had decided to allow the criminal review application and set aside the open verdict made by the Coroner's Court. Dissatisfied with the decision, the appellant filed this appeal to request that the High Court judge's decision be set aside.

Held, allowing the appeal:

(1) The High Court judge erred when making the finding because the inquest was not a trial on the prosecution that had been made against an accused person. Therefore, the issue of whether the shots fired by SI3 and SI4 were legally justified on the basis of self-defense or otherwise could not be stated and decided in this inquest proceeding. Section 377 of the Criminal Procedure Code did not allow such findings to be made at this stage. In addition, the High Court judge could not suggest or instruct the Inspector General of Police and the Attorney General to initiate prosecution against any party said to be involved in causing the death of the deceased. By doing so, the High Court judge had taken over the jurisdiction and discretion of the Attorney General/prosecutor under art 145(2) of the Federal Constitution. Lastly, the decision/finding regarding the existence of abuse of power and that the shot fired was not actually for the purpose of self-defence as decided by the High Court judge had clearly gone beyond the Chief Justice's Practice Direction 2/2019. Therefore, the case was remitted to the High Court to be heard before another judge to make a proper verdict (see paras 26–28 & 30).]

Kes-kes yang dirujuk

Inquest into the Death of Anthony Chang Kim Fook [2007] MLJU 1; [2007] 2 CLJ 362, MT (dirujuk)

Inquest into the Death of Rumie bin Mahlie [2007] MLJU 280; [2007] 1 LNS 172, MT (dirujuk)

Teoh Meng Kee v PP [2014] 5 MLJ 741; [2014] 7 CLJ 1034, MR (dirujuk)

Undang-undang yang dirujuk

Kanun Tatacara Jenayah ss 323, 325, 337, 377

Perlembagaan Persekutuan perkara 145(2)

Rayuan daripada: *Gopela Krishnan a/l Arumugam lwn Pendakwa Raya* [2023] MLJU 416 (Mahkamah Tinggi, Ipoh)

Zaki Asyraf bin Zubir (Parvin Hameedah Natchiar bersamanya) (Timbalan

Pendakwa Raya, Pejabat Penasihat Undang-Undang Negeri Perak) bagi pihak perayu.
Raam Kumar (V Selvaratnam bersamanya) (V Selva & Assoc) bagi pihak responden.

Azmi Ariffin HMR:

PENGENALAN

[1] Kandungan 13 bertarikh 18 Januari 2023 adalah notis rayuan yang difailkan oleh perayu/pendakwa raya penghakiman ('JC') terhadap keseluruhan keputusan hakim Mahkamah Tinggi Ipoh yang telah mengenepikan keputusan terbuka (*open verdict*) yang dibuat oleh Mahkamah Koroner pada 29 Ogos 2022.

SAKSI-SAKSI INKUES

[2] Lapan orang saksi-saksi inkues yang dipanggil untuk memberikan keterangan. Senarai mereka adalah seperti berikut:

(a) SI1: Zalina bt Yaacob (penerima maklumat pertama);
(b) SI2: Gopela Krishanan a/l Arumugam (bapa si mati/pemohon);
(c) SI3: ASP Sukjit Singh Jagara Singh (pegawai polis yang menembak si mati);
(d) SI4: D/Sjn Zulhadi bin Ramli (anggota polis yang menembak si mati);
(e) SI5: ASP Ahmad Hisyam bin Mohamed Sani (pegawai penyiasat);
(f) SI6: Dr Siti Zanariah bt Md Naziri (pakar perubatan forensik);
(g) SI7: Insp Nur Zahirah bt Mustapha; dan
(h) SI8: Insp Zaiton bt Yaacob (juru analisa senjata).

FAKTA KES SECARA RINGKAS

[3] Pada 8 Oktober 2016, jam sekitar 3.15 pagi, ASP Sukjit Singh Jagara Singh ('SI3') yang mengetuai Ops Cantas rondaan kawasan Sitiawan dan juga Air Tawar bersama-sama dengan tiga orang lagi anggota polisnya iaitu Sarjan Raini, Koperal Zulhadi dan Koperal Hazrol Azrai dengan menaiki kereta pasukan, Proton Preve tanpa lambang polis, telah tersempak dengan sebuah kereta Proton Waja No Pendaftaran JHF 1921 di Pekan Air Tawar dalam keadaan mencurigakan iaitu kereta dipandu perlahan, memerhatikan jalan dan deretan kedai yang tidak beroperasi pada waktu awal pagi.

[4] Kenderaan pasukan polis yang dipandu oleh Koperal Hazrol Azrai telah

menghampiri kereta Waja tersebut dan meminta pemandu Waja tersebut berhenti dengan menekan hon. SI3 yang duduk di kerusi hadapan bahagian penumpang, telah menurunkan cermin tingkap dan memperkenalkan dirinya. SI3 telah mengeluarkan tangannya dari tingkap kereta dan menjerit, 'berhenti-berhenti, polis, polis, polis'. Namun pemandu Waja tersebut tidak memberhentikan kenderaannya tetapi sebaliknya kereta tersebut terus memecut laju ke arah Setiawan. SI3 tidak dapat melihat pemandu di dalam kenderaan Waja tersebut kerana cermin kereta tersebut gelap.

[5] Kereta pasukan telah mengejar kereta Waja tersebut. Kereta Waja tersebut dengan kelajuan melebihi 100km/j telah memecut tanpa berhenti di dua atau tiga. Kenderaan pasukan telah bertindak mengejar kereta Waja tersebut dalam tujuh hingga sepuluh kilometer. SI3 dan pasukannya yang berada di belakang kereta Waja tersebut telah cuba untuk memberhentikan kenderaan Waja tersebut dengan cara memasang lampu dan menekankan hon kenderaan. Namun kereta Waja yang dipandu dengan laju masih tidak berhenti juga. Kereta Waja tersebut terus masuk ke arah simpang lima dan akhirnya terbabas di tepi jalan. Kereta pasukan tiba dan berhenti sekitar jarak 5–10 meter di belakang kereta Waja tersebut.

[6] Seorang lelaki kelihatan turun dari tempat pemandu. S13 dan Koperal Zulhadi telah turun dari kereta pasukan sambil menjerit 'Polis!'. Kemudian S13 terdengar satu das tembakan dan nampak lelaki tersebut sedang memegang sepucuk pistol. Mengikut SI4 pula semasa pemandu tersebut keluar dari kenderaannya, lelaki tersebut terus melepaskan satu das tembakan ke arah pasukan polis.

[7] Bagi mempertahankan diri, SI3 telah melepaskan dua das tembakan menghala ke arah ke lelaki tersebut. Manakala Koperal Zulhadi turut juga melepaskan satu das tembakan. SI3 nampak lelaki tersebut jatuh. Setelah merasakan tiada ancaman lagi, SI3 menghampiri lelaki yang telah rebah tersebut dan melihat terdapat dua kesan tembakan di bahagian dadanya. SI3 juga melihat ada sepucuk pistol berhampiran dengan tangannya. SI3 mendapati lelaki tersebut telah meninggal dunia.

[8] SI3 telah menghubungi DCC Manjung untuk memaklumkan kejadian yang berlaku. Sementara menunggu pegawai penyiasat dan pasukan forensik sampai ke tempat kejadian tersebut, SI3 telah membuat semakan pada kad pengenalan lelaki tersebut dan mendapati si mati adalah seorang lelaki India bernama Mohan a/l Gopela Krishnan dan semakan mendapati si mati termasuk di dalam senarai orang yang dikehendaki (*wanted list*) dan mempunyai beberapa rekod lampau (folio D6)

[9] Pegawai penyiasat tiba di tempat kejadian lebih kurang pukul 4.10 pagi. Manakala pasukan forensik pula tiba pada jam lebih kurang pukul 6 pagi. Pemeriksaan dan siasatan dijalankan oleh kedua-dua pihak.

[10] SI3 dan pasukannya telah pergi ke Ibu Pejabat Polis Daerah Manjung untuk membuat laporan polis berkenaan kejadian tersebut. Laporan polis tersebut telah dibuat oleh SI3 pada 8 Oktober 2016 jam 8.39 pagi.

[11] Laporan bedah siasat yang dikemukakan melalui SI6 menunjukan terdapat tiga luka akibat tembakan iaitu dua di bahagian dada kiri dan satu di peha kanan. Tiada peluru pada bahagian badan. SI6 mengesahkan bahawa punca kematian adalah kerana pendarahan berlebihan akibat luka-luka tembakan di dada.

[12] Pegawai penyiasat iaitu SI5 telah menghantar *swabbing* pada pistol yang dijumpai berdekatan dengan si mati dan hasil analisa yang dibuat oleh Jabatan Kimia Malaysia mendapati sisa tembakan senjata api (*gunshot residue*) tidak dikesan pada kesemua *stub* logam tersebut.

KEPUTUSAN MAHKAMAH KORONER

[13] Pada 29 Ogos 2022 Mahkamah Koroner telah mencapai keputusan seperti berikut:

(a) *the verdict in this case inquest is — OPEN;*

(b) *there was no bullet nor casing found at the scene;*

(c) *there was no gun shot residue on the deceased person's hands, as per the testimony of witnesses that testified the deceased fired a single shot at the police;*

(d) *there was no finger print lifted off the gun purportedly used by the deceased; and*

(e) *there was no ballistic report tendered to court.*

SURAT PEGUAM MEMOHON SEMAKAN

[14] Terkilan dengan keputusan terbuka yang dibuat oleh Mahkamah Koroner ini, maka pada 15 September 2022, peguam pemerhati responden telah menulis surat kepada hakim Mahkamah Tinggi Ipoh, Perak memohon agar Yang Arif Hakim Mahkamah Tinggi membuat semakan di bawah s 323 dan 325 Kanun Tatacara Jenayah terhadap keputusan terbuka tersebut dan untuk memerintahkan suatu dapatan bagi menentukan *who was criminally concerned* sahaja dan bukannya *who was criminally liable* di dalam kematian si mati ini.

[15] Bagi memudahkan rujukan, kandungan di dalam surat peguam tersebut, di antara lainnya, menyatakan seperti berikut:

1. Dengan segala hormatnya, kami merujuk perkara dia atas di mana kami merupakan Peguam Pemerhati yang telah dilantik oleh ibu bapa si mati yang merupakan Pentadbir harta pusaka si mati di dalam kes inkues di atas tersebut.

2. Pada 29.8.2022 Puan Hakim Mahkamah Sesyen Ainul Shahrin binti Mohammad ('Puan Hakim') telah menzahirkan satu keputusan terbuka yakni 'Open Verdict' bagi kematian si mati Mohan a/l Gopela Krishnan.

3. Puan Hakim yang bijaksana di dalam prosiding Inkues ini adalah hanya tertakluk kepada *threshold-test* yang rendah sahaja namun pada hakikatnya hanya Puan Hakim yang bijaksana mempunyai setiap peluang yang munasabah bagi melihat dan menilai keterangan kesemua saksi serta dokumentari yang dikemukakan di dalam prosiding ini dimana ia adalah wajar sekiranya Puan Hakim yang bijaksana memberikan suatu keputusan yang dapat menentukan 'who was criminally concerned' sahaja dan bukannya 'who is criminally liable' di dalam kematian si mati.

4. Dengan penuh takzimnya, berikut adalah merupakan alasan-alasan permohonan kami bagi Mahkamah Yang Mulia ini menyemak semula penghakiman 'Open Verdict' tersebut atas dasar:

   (a) Pengendali Inkues ini tidak menyediakan sebarang hujahan kepada Mahkamah sebelum keputusan diberikan di mana ia menunjukkan bahawa inkues ini telah dipandang remeh-temeh sehinggakan tidak perlunya suatu hujahan disediakan dan seolah-olahnya hanyalah dijalankan sekadar merekodkan bahawa adanya perjalanan inkues di Mahkamah Sesyen Jenayah (2) lpoh. la adalah dinyatakan bahawa hanya pihak Peguam Pernerhati sahaja yang telah menyerahkan sesalinan hujahan dan otoriti kepada mahkamah;

   (b) Bahawa Puan Hakim dalam memberikan keputusan 'open verdict' telah gagal menimbangkan keterangan daripada ASP Sukjit Singh (SI-3) dan Detektif Sarjan Zulhaldi bin Ramli (SI-4) yang dengan jelasnya bercanggah dengan fakta atau kebenaran yang tertonjol menerusi keterangan-keterangan dokumentari dan sebaliknya;

   (c) Bahawa Puan Hakim dalam memutuskan keputusan 'open verdict' tidak mengambil kira bahawa kedua-dua SI-3 dan SI-4 merupakan pengkhidmat awam yang diberi tanggung jawab yang besar dalam menjaga keamanan dan keselamatan negara namun pada hakikatnya kini sudah timbul banyak kes kematian orang awam ketika berada di dalam custody pihak polis. Maka ia bukan lagi selamat dan wujudlah ruang bagi pengkomitan penembakan ke arah si mati dengan sengaja, dengan niat untuk menghapuskan penama-penama yang berada didalam rekod pihak polis atau telah wujud suatu 'aim to kill' telah dipelankan sejak awal lagi berdasarkan isu-isu lain yang hanya diketahui oleh pihak polis terutamanya SI-3 yang merupakan pegawai berpangkat paling

tinggi yang telah berada dan terlibat didalam penembakan si mati;

(d) Puan Hakim telah gagal mengambil kira bahawa kepentingan awam adalah juga terpakai bagi si mati dan si mati bukan merupakan seorang penjenayah terkemuka atau insan yang zalim atau di dalam kategori penjahat sehingga kehidupan si mati berakhir dengan cara ditembak mati serta difabrikasikan dengan pelbagai keterangan palsu yang tidak berasas oleh SI-3 dan SI-4 khususnya;

(e) Untuk makluman Yang Arif si mati merupakan seorang yang telah berkahwin, bekerja dengan cara menjalankan pemiagaan sendiri di mana terdapat keperluan untuk menampung keluarga sehingga pada hari kematiannya, di mana keputusan inkues ini juga adalah sebenarnya mustahak bagi menentukan masa hadapan keluarga agar mereka hidup dalam keadaan yang aman selepas ditimpa penderitaan dan malapetaka kematian si mati;

(f) Pihak kami telah menyatakan pada awal Inkues bahawa tujuan kami dilantik adalah bagi pemantauan dan pihak keluarga si mati telah menyatakan mereka tidak diberikan sebarang pampasan insuran oleh pihak insuran si mati kerana si mati telah terlibat dalam jenayah. Keluarga si mati telah terkilan dan kecewa dengan cara si mati meninggal dan mereka memerlukan penegakan keadilan di dalam hal ini;

(g) Pertama sekali, kami pohon Yang Arif mempertimbangkan bahawa berlandaskan jalan cerita yang hanya diberikan atau dimaklumkan oleh SI-3 dan SI-4 yang juga sebenarnya merupakan penembak si mati, ia adalah ketara bahawa mereka mempunyai begitu banyak kepentingan untuk menyelamatkan diri sendiri mereka serta pekerjaan mereka yang memberikan kuasa yang mampu diisalahgunakan bila mana ruang bagi 'occasioning of miscarriage of justice' adalah terlampau tinggi sekiranya hanya testimoni SI-3 dan SI-4 diberikan keutamaan (*weight given to the oral evidence*) dalam mencapai keputusan inkues ini;

(h) Tidak terdapat seorang pun saksi awam yang dapat memberikan pengesahan yang mampu corroborate dengan keterangan-keterangan SI-3 dan SI-4 di mana Puan Hakim gagal mempertimbangkan bahawa terdapat kebarangkalian yang tinggi bagi fabrikasi di dalam jalan cerita bagi SI-3 dan SI-4 mengelakkan diri mereka serta team mereka daripada menanggung sebarang implikasi atau liabiliti;

(i) Terdapat ketidaksenambungan di dalam jalan cerita atau testimoni SI-3 dan SI-4 yang menyatakan bahawa kereta si mati telah terbabas dalam satu kejadian kejar-mengejar di antara mereka dan si mati terus keluar daripada kereta dan menembak ke arah polis dan pihak polis telah membalas tembakan dan si mati telah mati;

(j) Puan Hakim dalam memberikan open verdict, telah gagal

menimbangkan fakta bahawa keadaan kereta si mati di dalam gambarajah yang dikemukakan ketika inkues tidak menunjukkan tanda-tanda terbabas. Tiada mana-mana kesan tayar atau debris atau heretan pada rumput ataupun mana-mana kesan di sepanjang jalan yang ditunjukkan bagi membuktikan bahawa jalan cerita SI-3 dan SI-4 adalah benar dan sahih. Sekiranya jalan cerita tersebut adalah sesuatu yang benar-benar terjadi, siasatan lanjut pegawai penyiasat juga tidak memfokuskan mengenai fakta bagaimana mendiang telah benar-benar berusaha melarikan diri daripada pihak polis, gagal memberhentikan kenderaannya, kenderaannya yang telah terbabas dan si mati telah turun dan terus menembak ke arah pihak polis;

(k) Puan Hakim juga telah gagal untuk memberi perhatian kepada fakta bahawa SI-3 dan SI-4 dengan cara yang terancang telah menembak si mati kerana pihak polis di dalam menyelamatkan diri sendiri daripada mana-mana ancaman, bolehlah melepaskan das tembakan, namun SI-3 di dalam hal ini telah melepaskan tembakan ke arah dada si mati dengan mengetahui dengan jelas bahawa tembakan sebegitu akan semestinya membunuh seseorang. Tembakan adalah seharusnya dilepaskan bagi melemahkan si mati dan bukan untuk membunuh si mati;

(l) Ia juga adalah pada pengetahuan umum masyarakat bahawa tembakan sekiranya perlu, boleh dilepaskan ke atas udara atau 'lower body' seperti kaki bagi melemahkan orang itu. Namun tembakan yang jelas dilepaskan oleh bukan seorang polis, tetapi dua orang polis terhadap hanya seorang orang awam ('si mati') yang kononnya mempunyai pistol adalah brutal dan dengan niat untuk mematikan si mati;

(m) Sekiranya diteliti, SI-3 dan SI-4 di dalam menjalankan tugasan rasminya seperti rondaan adalah seharusnya menggunapakai kenderaan pasukan/PDRM atau dengan lebih khusus, kenderaan yang dapat memberikan gambaran jelas kepada rakyat jelata bahawa ia adalah kenderaan polis. Perbuatan pihak polis yang menggunakan kereta yang tidak mempunyai sebarang tanda-tanda autoriti PDRM adalah juga suatu yang perlu disoal, sama ada ia telah dirancang untuk menggunakan kereta tersebut ketika mereka melancarkan pelan tembakan tersebut pada awal pagi itu;

(n) Adalah langsung tidak wajar kepada si mati sekiranya si mati harus (*obliged to*) untuk berhentikan keretanya apabila ditahan oleh orang yang tidak dikenali dan dengan mengambil kira faktor masa (awal pagi) serta jumlah orang yang duduk di dalam kereta yang ingin menahannya, dan juga cara SI-3 mendekati si mati sama ada dalam cara yang mengerikan, ganas atau menakutkan sehingga menyebabkan si mati takut bahawa kumpulan di dalam kereta tersebut adalah ancaman kepada dan ia bukan sahaja terpakai bagi pihak polis;

(o) Alasan bahawa suatu 1 kereta sedang bergerak perlahan pada waktu malam atau awal pagi bukan merupakan satu alasan bagi mengesyaki seseorang melakukan jenayah dan sekiranya suatu kenderaan sedang bergerak di jalanraya pada waktu awal pagi, ia tidak bermakna pemandu tersebut telah melakukan jenayah dan beliau mesti disyaki. Padahalnya kami percaya bahawa pada ketika itu tidak ada juga apa-apa laporan kecurian, pembunuhan atau samun dilaporkan di kawasan atau radius berdekatan kawasan perjalanan kereta si mati. Tidak ada sebarang keterangan sebegitu juga diberikan ketika inkues. Maka, hanya kerana kereta si mati bergerak perlahan berhampiran deretan kedai yang tertutup pada waktu tersebut, si mati telah disyaki dan kononnya telah diarahkan untuk berhenti oleh pihak polis;

(p) SI-3 dan SI-4 apabila dipersoalkan oleh pihak kami telah menyatakan bahawa lampu bersiren telah berada di dalam kereta dan ianya hanya dipasang setelah kejar-mengejar mula berlaku. Adalah tidak munasabah sekiranya SI-3 telah memasang lampu siren tersebut ketika kereta sedang bergerak dalam kelajuan yang tinggi dan kami percaya SI-3 tidak ingin menggadai nyawanya bagi memasang lampu siren di bumbung kereta ketika kereta mereka sedang kejar-mengejar dengan kereta si mati;

(q) SI-3 juga tidak memaklumkan atau menghubungi bilik gerakan bagi bantuan lain atau bantuan sekatan jalan raya bagi menangkap si mati. Akan tetapi telah terus kejar-mengejar dan menembak sehingga menyebabkan kematian si mati;

(r) Puan Hakim telah terkhilaf apabila tidak menimbangkan testimoni SI-3 dan SI-4 adalah rekaan semata-mata kerana, mana-mana individu (*reasonable man*) yang kononya kereta terbabas, akan berada di dalam situasi yang cemas dan terjejas sekurang-kurangnya sedikit sebanyak secara fizikal di mana ia adalah tidak berkemungkinan langsung bagi si mati untuk terus keluar dari kereta yang terbabas dan terus menembak;

(s) Rujukan kepada gambar-gambar si mati baring terlentang di atas rumput di hadapan keretanya, posisi dan keberadaan jasad mendiang dan posisi kereta mendiang dengan keadaan pintu keretanya terbuka, ia tidak mempunyai sebarang indikasi bahawa si mati telah terus turun dan mula menembak ke arah pihak polis. Puan Hakim telah terkhilaf dalam memberikan satu keputusan open verdict kerana testimoni SI-3 dan SI-4 adalah amat terancang namun kepalsuan di dalam keterangan mereka telah dicabar menerusi dokumentari lain iaitu gambar-gambar yang dikemukakan serta keterangan lain yang tidak pernah diberikan atau pun disiasat di dalam kematian ini;

(t) Puan Hakim gagal memberi pertimbagan wajar kerana kesahihan dan kebenaran pada keterangan SI-3 yang menyatakan kononnya beliau terlihat suatu kilat 'flash' sebelum SI-3 dan SI-4 melepaskan

tembakan ke arah mendiang untuk melindungi diri mereka;

(u) Puan Hakim dalam memutuskan 'open verdict', tidak mengambilkira kebenaran yang tertonjol daripada laporan kimia bertarikh 16.1.2017 di mana ia telahpun dengan jelasnya mendapati tidak ada mana-mana kesan tembakan (*gunshot residue*) ke atas ke semua stub logam bila mana ini merupakan satu jawapan yang konkrit dan pasti bahawa mendiang tidak pernah melepaskan apa jua tembakan terhadap SI-3 dan SI-4. Adalah mustahil untuk si mati melepaskan tembakan kerana setiap tembakan yang dilepaskan semestinya mempunyai gunshot residue. Fakta ini tidak boleh dipertikaikan langsung. Jadi, apa keperluan bagi melepaskan tembakan ke arah si mati apabila si mati tidak pernah mengancam pihak polis khususnya SI-3 dan SI-4;

(v) Puan Hakim juga gagal mengambil kira fakta dan bukti yang kukuh bahawa tidak ada sebarang kesan DNA atau cap jari mendiang ke atas pistol itu yang kononnya berada di sebelah mendiang setelah SI-3 dan SI-4 menembaknya. Sekiranya keterangan SI-3 dan SI-4 adalah tidak palsu, maka kesan gunshot residue, cap jari dan DNA sudah tentu ditemui pada pistol tersebut. Ia adalah amat mustahil bagi menyatakan bahawa seseorang yang telah (kononnya) terbabas keretanya, terus keluar daripada kereta yang terbabas dan telah melepaskan das tembakan dengan ketidakhadiran elemen elemen yang menunjukan pengunaan bahan api tersebut langsung;

(w) Pada hakikatnya kebenaran adalah, mendiang sememangnya tidak pernah memiliki ataupun menggunakan mana-mana pistol dan tidak pernah melepaskan tembakan dan ini telah dipastikan dengan laporan kimia. Tembakan yang dilepaskan ke arah si mati adalah suatu yang dirancang terlebih dahulu, dengan niat untuk melepaskan tembakan dan dengan niat untuk mematikan si mati;

(x) Puan Hakim juga telah terkhilaf apabila tidak menitikberatkan fakta bahawa SI-3 dan SI-4 serta pegawai siasatan kes tidak pernah menemui atau mengambil langkah untuk mencari peluru yang kononnya dilepaskan melalui tembakan daripada si mati. Ia adalah amat ketara bahawa keterangan SI-3, SI-4 berkenaan mendiang adalah dipalsukan kerana mendiang kini tidak bernyawa untuk memberikan keterangan di Mahkamah dan mencabar keterangan palsu ini. Sekiranya tembak-menembak telah berlaku, ia telah menjadi tanggungjawab polis bagi menunjukkan keterangan-keterangan relevan dan kredibel yang juga memberikan justifikasi yang kukuh kepada penembakan tersebut. Sekiranya tidak, penembakan mati orang awam sebegini akan berleluasa dan negara kita adalah tidak lagi selamat kerana penembakan sebegini akan 'diwajarkan' oleh pihak yang telah melepaskannya;

(y) Puan Hakim telah terkhilaf dengan tidak memandang berat terhadap 'ommision' pada tugas pegawai penyaiasat kes yang telah memandang remeh pada pelbagai aspek penyiasatan, salah satunya

ketiadaan laporan balistik yang dapat mengesahkan bahawa pistol yang kononnya digunakan oleh si mati. Ini sudah pastinya memprejudiskan hak si mati untuk mendapatkan keadilan. Ia menunjukkan terdapatnya kebenaran yang telah ditimbuskan di dalam penembakan si mati. Siasatan yang tidak telus menunjukkan dengan sendirinya bahawa terdapat keterangan yang bercanggah dengan keterangan SI-3 dan SI-4 ketika di inkues dan siasatan yang telah dikompromi;

(z) Puan Hakim yang bijaksana telah gagal memberi perhatian kepada fakta bahawa telah terdapatnya kewujudan Inspector General Standing Order (IGSO) yang telah memberikan garis panduan yang jelas bagi pihak polis dalam perbuatan melepaskan tembakan kepada mana-mana inidividu bila mana SI-3 dan SI-4 telah menunjukkan 'complete ignorance' terhadap kewujudan garis panduan ini dalam 'discharge of their duties'. Perbuatan kedua-dua SI-3 dan SI-4 adalah bertentangan dengan garis panduan yang ditetapkan dan 'ignorance' terhadap kewujudan IGSO adalah bukan satu alasan yang boleh diterima lebih-lebih lagi SI-3 selaku seorang yang berpangkat ASP telah dengan sewenang-wenangnya melepaskan tembakan ke arah dada si mati.

5. Oleh yang demikian, kami dengan rendah diri ingin memohon agar Mahkamah yang Mulia ini dapat memberikan satu keputusan yang menentukan 'who is criminally concerned' di dalam kematian si mati dan mengetepikan keputusan 'open verdict' yang telah diberikan oleh Hakim Mahkamah Sesyen.

6. Dengan rendah diri, kami juga berharap Mahkamah Yang Mulia ini dapat memberi keutamaan kepada permohonan kami yang mampu membawa keadilan kepada keluarga si mati yang terjejas teruk.

7. Sekian diedarkan untuk tindakan pihak tuan/puan sewajarnya dan pihak kami terlebih dahulu merakamkan ucapan terima kasih di atas kewajaran pertimbangan ini.

KEPUTUSAN MAHKAMAH TINGGI

[16] Pada 12 Januari 2023, hakim Mahkamah Tinggi Ipoh telah memutuskan untuk membenarkan permohonan semakan jenayah yang difailkan oleh responden dan mengenepikan keputusan terbuka (*open verdict*) yang dibuat oleh Mahkamah Koroner pada 29 Ogos 2022. Petikan keputusan tersebut dibentangkan semula di sini:

> Berpandukan pada keterangan dan nas undang-undang di atas, saya dalam menjalankan kuasa semakan yang sedia ada di bawah s 323 Kanun Tatacara Jenayah (KTJ) dan s 35 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 mengetepikan keputusan 'open verdict' oleh Hakim Koroner pada 29 Ogos 2022 dan berkenaan adakah sesiapa yang bertanggungjawab secara jenayah ('who is criminally concerned') berhubung kematian si mati tanpa membuat apa-apa dapatan mengenai liabiliti jenayah orang

itu, dalam kematian si mati, saya dengan ini memutuskan si mati meninggal disebabkan terdapat unsur-unsur salah guna kuasa dan pelakuan yang menyalahi undang-undang oleh pihak polis dan bukannya atas tujuan mempertahankan diri.

Dengan dapatan dari verdict ini, saya mengarahkan Ketua Polis Negara dan Peguam Negara untuk melakukan apa-apa yang perlu bagi memulakan apa-apa sabitan di bawah Kanun Tatacara Jenayah dan Perlembagaan Persekutuan Malaysia dan seterusnya menjalankan pendakwaan sekiranya difikirkan wajar.

Ini adalah kerana inkues tidak boleh menentukan sama ada apa-apa kesalahan jenayah telah dilakukan oleh mana-mana individu bertentangan dengan mana-mana undang-undang atau peraturan kerana itu adalah bukan di dalam bidang kuasa mahkamah ini tetapi bidang kuasa Pendakwa Raya.

RAYUAN PERAYU/PENDAKWA RAYA

[17] Tidak berpuas hati dengan keputusan tersebut, perayu menfailkan rayuan di hadapan mahkamah yang mulia ini bagi memohon agar keputusan hakim Mahkamah Tinggi diketepikan.

BEBAN PEMBUKTIAN

[18] Beban pembuktian bagi prosiding inkues kematian adalah di atas imbangan kebarangkalian sepertimana yang telah dijelaskan di dalam kes *Teoh Meng Kee v Public Prosecutor* [2014] 5 MLJ 741 di ms 26 perenggan 108; [2014] 7 CLJ 1034 di ms 1079 perenggan 111, di mana Mah Weng Kwai HMR (beliau pada ketika itu) menyatakan seperti berikut:

It will be noted that s 328 of the CPC speaks of 'opinion'. The section does not stipulate what the standard of proof that has to be applied in an inquiry of death. Although s 328 of the CPC is silent on the standard of proof, of course, it cannot be said that there is no standards to be applied. That would be an unacceptable position in law. I am of the view that all that is required of the magistrate is to arrive at an opinion applying the balance of probabilities (civil) standard test on objective basis. There must be sufficient evidence to arrive at an opinion, in particular whether the death resulted in any way from or was accelerated by any unlawful act or omission on the part of any other person.

NAS UNDANG-UNDANG BERKAITAN INKUES

[19] Di dalam kes *Inquest into the Death of Anthony Chang Kim Fook* [2007] MLJU 1; [2007] 2 CLJ 362, Sulong Matjeraie J (beliau pada ketika itu) memutuskan seperti berikut:

[11] The function of a magistrate in holding an inquiry under s 337 is only to inquire when, where, how and after what manner the deceased came to his death and also whether any person is criminally concerned in the cause of death and without more. Learned coroner would usurp the powers and prerogatives of the public prosecutor enshrined under art 145(2) of the Federal Constitution if he were

to indulge into the question of whether a particular offence was committed with which a person may be charged. That, I suggest, is the unfettered function of the Attorney General who is the guardian of public interest and who under art 145(3) of the Federal Constitution shall have power, exercisable at his discretion, to institute, conduct or discontinue any proceedings for an offence, other than proceedings before a Syariah Court, a native court or a Court Martial.

[14] The powers conferred under s 335 of the CPC to the coroner holding an inquiry under Chapter XXXII of the CPC does not include any power to determine any penal offence. Whilst it is true that the provision of s 337 of the CPC, requires the coroner to inquire, inter alia, whether any person is criminally concerned in the cause of such death, the meaning of 'cause of death' as defined under s 328 of the CPC is somewhat different as follows:

> In this Chapter the words 'cause of death' include not only the apparent cause of death as ascertainable by inspection or post mortem examination of the body of the deceased, but also all matters necessary to enable an opinion to be formed as to the manner in which the deceased came by his death and so as to whether his death resulted in any way from, or was accelerated by, any unlawful act or omission on the part of any other person.

[15] This provision of the CPC does not empower the coroner to specify any penal offence in the verdict. It would have been sufficient for the coroner to hold that Datuk Conrad Majuntin was the one who shot the deceased to satisfy the meaning of 'cause of death' under s 328 of the CPC.

[16] Further the proviso of s 339(2) of the CPC only applies to the proceeding in preliminary inquiry under Chapter XVII of CPC which has since been repealed by the Criminal Procedure Code (Amendment) Act 1995 (Act A908/95). The proviso to s 339(2) of the CPC provides:

> Provided that this subsection shall not apply to any inquiry at which a finding of murder of culpable homicide not amounting to murder has been returned against any person.

[17] The word 'any inquiry' appearing in s 339(2) of the CPC indicates that it only applies to the proceedings in a preliminary inquiry as the magistrate is empowered to make a finding of culpable homicide or murder in the said repealed proceedings. It does not however confer powers to the coroner who conducts the proceedings in Inquiries of Death under Chapter XXXII of the CPC to make a finding of murder or culpable homicide not amounting to murder.

[21] It is the view of this court that the coroner in an inquiry under s 337 of the CPC has no power to direct the prosecution of any person for any particular offence. Indeed, he has no power to propose or recommend or direct any party to be charged for any offence be it culpable homicide or an offence under the Arms Act. This is the function of the Attorney General as provided for under the Federal Constitution.

[20] Di dalam kes *Inquest into the Death of Rumie bin Mahlie* [2007] MLJU 280; [2007] 1 LNS 172, David Wong Dak Wah J (beliau pada ketika itu) menyatakan seperti berikut:

I come now to Mr Ng's second request and that is to revise the learned magistrate's finding to say that the deceased did not commit suicide. On this point Mr Ng submitted that the deceased's behaviour prior to his death was not consistent to a person who would commit suicide. This is set out at p 8 of his submission.

The relevant part of the learned magistrate's finding is set out earlier in my judgment. One can see from that conclusion that the learned magistrate handed down an open verdict on the ground that there were no proved evidence to say whether the deceased had committed suicide or died by unlawful means on the part of any person.

Sharma J in *Re Derek Selby Deed* [1971] 2 MLJ 277; [1971] 1 LNS 122; dealt with a situation similar to the present case and this is what the learned judge said:

> There was no evidence of any plan or desire on the part of Mr Selby to commit suicide. All that had been proved was that it was not impossible that the deceased had committed suicide. If it could have been shown that he actually had an intention to commit suicide it would be more probable that he in fact did commit it than if he had no such intention A person may have an opportunity to commit suicide but that does not mean that he committed it. There was no evidence that the deceased had at any time shown any intention to commit suicide (a man does not always carry his intentions into effect!). If it could be shown that during the week before his death the deceased actually attempted to kill himself and was prevented from doing so, it might have afforded some evidence that he had a tendency to commit suicide and might have made a second attempt. If, however, the evidence is not sufficient to come to a definite finding as to the cause of death an open verdict should be recorded.

In *R v Huntbach, ex parte Lockley* [1944] KB 606 at p 608 Viscount Caldecote CJ said:

> Objection is taken to the finding of the coroner on the ground that there was no evidence to support it, and that is the only point in this case. There is no aspersion on or criticism of the coroner's action, except the criticism to which everyone who sits in a court of justice is exposed, namely that a mistake has been made. It is clear that the coroner sought to discharge his duties with diligence and care, and in accordance with the law.
>
> ... I am driven to the conclusion that there was nothing in that evidence on which it could properly be said that there was any evidence of suicide. I am satisfied that, if the coroner had been sitting with a jury and had given a proper direction to them, he would have told them.
>
> Whatever you may guess at, there is no basis of proved fact on which you can return any verdict other than an open verdict. Section 3 of the Coroners Act 1887, limits the duties of a jury to acting on evidence which stablishes facts and not merely gives rise to surmises.

Sub-section (3) of s 4 is in these terms: After viewing the body and hearing the evidence the jury shall give their verdict and certify it by an inquisition in writing, setting forth, so far as such particulars have been proved to them, who the deceased was, and how, when, and where the deceased came by his death. The words 'so far

as such particulars have been proved to them' seem to emphasize the duty of the jury or of the coroner to confine themselves or himself to finding such particulars as have been proved by evidence. Here the coroner appears to have been attracted by the theory, which remained only a theory to the end of the inquest, that Lockley had deliberately made up his mind to escape for ever from grievances under which he was suffering.

Passages in his affidavit illustrate how much he was basing his verdict on guesswork instead of on particulars which had been proved in evidence. The conclusions stated in those passages are nothing more than the expression of a theory which is attractive in its probability. It is not probability, however, which determines verdicts, but proved facts, and, if facts which justify a specific verdict are not proved at an inquest, there is no alternative but to return an open verdict.

... The coroner will confine himself to establishing facts so far as he can by evidence and then give a verdict which is supported by the facts which have been proved. The law is that suicide is not to be presumed. It was for the above reasons that the finding of the learned magistrate was set aside and his verdict of suicide quashed by me and I substituted an open verdict instead.

Similarly here, if I were to revise the learned magistrate's finding to say that the deceased did not commit suicide I would be basing it on mere conjecture. There is no evidence before the learned magistrate to conclusively say how the deceased died. Furthermore the allegations in P13 (the letter alleging that the deceased was murdered) were tested by the learned magistrate in details against the evidences produced in court and his conclusion that the allegations were baseless cannot be faulted. Hence the open verdict was the only option available to the learned magistrate.

Arahan amalan Bil 2 tahun 2019 pengendalian laporan mati mengejut dan siasatan kematian oleh mahkamah sesyen koroner:

1. YAA Ketua Hakim Negara setelah berunding dengan YAA Hakim Besar Malaya dan YAA Hakim Besar Sabah dan Sarawak, dengan ini mengeluarkan arahan bagi pengendalian kes Laporan Mati Mengejut (LMM) dan Siasatan Kematian oleh Mahkamah Sesyen Koroner.

2. Semua kes LMM dan Siasatan Kematian hendaklah dikendalikan oleh hakim Mahkamah Sesyen yang digelar Koroner.

3. Kes LMM dan Siasatan Kematian bukan sahaja terhad kepada kes kematian dalam tahanan polis, kematian dalam penjara, kematian di mana mana pusat tahanan dan kematian orang tahanan di hospital tetapi juga semua kes kematian yang memerlukan siasatan dibuat di bawah Bab XXXII Kanun Tatacara Jenayah [Akta 593].

4. Pengelasan Kod Kes

4.1

Kod	Butiran
65	Kes Laporan Mati Mengejut (LMM)
65A	Kes Siasatan Kematian (Am)

65B	Kes Siasatan Kematian (Kematian dalam tahanan)

Kes siasatan kematian yang difailkan hendaklah didaftarkan di Mahkamah Sesyen Koroner di Negeri yang berkenaan mengikut pengelasan kod seperti yang berikut:

4.2 Walaupun kes LMM telah didaftarkan di bawah Kod 65, sekiranya Koroner setelah meneliti LMM tersebut mendapati bahawa Siasatan Kematian perlu dijalankan, maka kes itu hendaklah didaftarkan semula di bawah Kod 65A atau Kod 658.

5. Garis Masa Penyelesaian Kes LMM/Siasatan Kematian

5.1 Kes LMM hendaklah diselesaikan dalam tempoh 1 bulan dari tarikh pendaftaran kes LMM di Mahkamah Sesyen Koroner.

5.2 Kes Siasatan Kematian (am) hendaklah diselesaikan dalam tempoh 9 bulan dari tarikh pendaftaran kes Siasatan Kematian di Mahkamah Sesyen Koroner manakala bagi kes Siasatan Kematian (kematian dalam tahanan) hendaklah diselesaikan dalam tempoh 6 bulan dari tarikh pendaftaran kes.

6. Garis Panduan Pengendalian Kes Siasatan Kematian

Garis panduan bagi pengendalian kes siasatan kematian adalah seperti di Lampiran A Arahan Amalan ini.

7. Pemeriksaan Mayat

7.1 Koroner tidak diwajibkan untuk hadir semasa pemeriksaan mayat melainkan pegawai penyiasat berpendapat kehadiran Koroner adalah perlu.

7.2 Sekiranya pegawai penyiasat berpendapat terdapat keperluan untuk kehadiran Koroner, perkara berikut hendaklah dipatuhi:

7.2.1 Koroner hendaklah hadir di tempat mayat berada dan melakukan pemeriksaan dengan segera;

7.2.2 Koroner tidak perlu membuat catatan atau nota semasa pemeriksaan mayat. Catatan boleh dibuat oleh pegawai penyiasat dengan pengesahan bahawa Koroner telah hadir semasa pemeriksaan mayat.

7.2.3 Sekiranya atas sebab yang tidak dapat dielakkan, Koroner tidak dapat melaksanakan tugas seperti di perenggan 7.2.1, Pengarah Negeri boleh mengarahkan Hakim Mahkamah Sesyen atau Majistret di daerah berkenaan atau di daerah yang berhampiran untuk melaksanakan tugas pemeriksaan mayat tersebut.

7.3 Sekiranya pegawai penyiasat memutuskan bahawa mayat yang diperiksa perlu dibedah siasat, Koroner tidak perlu hadir semasa bedah siasat (post morlem) dijalankan.

7.4 Koroner tidak mempunyai bidangkuasa untuk memutuskan berkenaan keperluan untuk bedah siasat bagi kes mati mengejut, melainkan keadaan yang diperuntukkan di bawah Seksyen 335 (2) Kanun Tatacara Jenayah.

8. Pengendalian Kes Dan Fail-Fail LMM / Siasatan Kematian

8.1 Semua kes LMM dan siasatan kematian hendaklah difailkan secara elektronik beserta surat permohonan dan fail LMM yang lengkap. Fail LMM yang tidak lengkap boleh ditolak oleh Mahkamah.

8.2 Ketetapan di perenggan 8.1 hanya terpakai bagi lokasi Mahkamah yang mempunyai sistem aplikasi digital secara elektronik. Bagi lokasi Mahkamah yang masih menggunapakai sistem pemfailan manual, proses kerja sedia ada adalah terpakai.

8.3 Fail LMM yang dikemukakan secara manual kepada Mahkamah hendaklah dipulangkan kepada pihak pemohon setelah fail selesai disemak dan verdict (keputusan) diberikan.

9. Pembatalan Arahan Amalan Bil 2 Tahun 2014

Arahan Amalan Bil 2 Tahun 2014-Pengendalian Siasatan Kematian (Death Inquiry) Selaras Dengan Penubuhan Mahkamah Khas Koroner adalah dibatalkan.

10. TARIKH KUAT KUASA

Arahan ini berkuat kuasa pada 8 Mac 2019.

Sekian, terima kasih.

(YAA TAN SRI DATUK SERI PANGLIMA RICHARD MALANJUM)

Ketua Hakim Negara

Mahkamah Persekutuan Malaysia Istana Kehakiman

PUTRAJAYA

LAMPIRAN A
GARIS PANDUAN MENGENAI SIASATAN KEMATIAN (PERUNTUKAN YANG BERKAITAN DALAM SAHAGIAN VIII BAB XXXII SEKSYEN 328–341 KANUN TATACARA JENAYAH)

1. Apa Itu Siasatan Kematian

(a) Siasatan Kematian bukanlah seperti suatu perbicaraan;

(b) Tiada pihak yang mendakwa dan membela;

(c) Siasatan Kematian adalah suatu siasatan oleh Koroner/Majistret tentang sebab kematian dan Timbalan Pendakwa Raya yang hadir semasa Siasatan Kematian bukan untuk mendakwa seseorang tetapi hanya untuk membantu Mahkamah dengan pemeriksaan saksi bagi maksud memberikan keterangan;

(d) Peguam bela yang menghadiri suatu Siasatan Kematian bukanlah untuk membela seseorang, tetapi hadir untuk menjaga kepentingan pihak-pihak yang melantik beliau. Walaupun peguam bela tidak diberi hak untuk pemeriksaan saksi semasa Siasatan Kematian, hak ini jarang menjadi suatu isu kerana Mahkamah lazimnya akan memuaskan hati pihak-pihak bagi pemeriksaan saksi apabila permohonan dibuat oleh pihak-pihak;

(e) Walaupun berhujah tanpa kebenaran di hadapan mahkamah bukanlah perbuatan menghina mahkamah, perbuatan sedemikian adalah suatu

perbuatan yang tidak sopan. lni selari dengan penekanan terhadap etika kesopanan dalam profesion undang undang;

(f) Seorang Koroner/Majistret tidak boleh menyatakan apa-apa pendapat mengenai apa-apa perkara sehingga Siasatan Kematian tamat;

(g) Tiada sabitan atau penghukuman di akhir Siasatan Kematian.

2. Perkara Yang Perlu Diberi Penekanan Semasa Siasatan Kematian

Presiding dan keterangan dalam suatu Siasatan Kematian hendaklah ditumpukan kepada perkara yang berikut:

(a) siapa si mati;

(b) bagaimana, bila dan di mana si mati menemui ajalnya;

(c) butir-butir yang diperlukan menurut Akta Pendaftaran Kelahiran dan Kematian 1957 [Akta 299] untuk mendaftarkan kematian si mati;

(d) orang yang melakukan perbuatan atau peninggalan yang menyalahi undang-undang yang menyebabkan kematian, jika terdapat keterangan sedemikian, tanpa membuat apa-apa dapatan mengenai liabiliti jenayah orang itu.

3. Bila Siasatan Kematian Perlu Diadakan

A. Bila Siasatan Kematian Mesti Diadakan

Koroner/Majistret mesti mengadakan suatu Siasatan Kematian jika —

(a) mana-mana orang mati semasa dalam jagaan polis (seksyen 334 KTJ);

(b) mana-mana orang mati semasa dalam jagaan, atau dalam hal keadaan yang menimbulkan keraguan mengenai penjagaan si mati; atau

(c) Pendakwa Raya meminta Koroner/Majistret untuk mengaturkan supaya suatu Siasatan Kematian diadakan mengenai kematian itu (seksyen 339 KTJ yang dibaca bersama seksyen 328 dan 329 KTJ).

B. Bila Siasatan Kematian Boleh Diadakan

Siasatan Kematian boleh diadakan untuk menyiasat suatu laporan kematian jika Koroner/Majistret berpendapat adalah wajar untuk mengadakan Siasatan Kematian (seksyen 334 KTJ) bagi mana-mana kes orang yang mati semasa dalam hospital psikiatri atau penjara.

C. Bila Siasatan Kematian Tidak Perlu Diadakan Atau Tidak Diteruskan [Seksyen 333(3) KTJ]

(1) Apabila seseorang telah dituduh dengan suatu kesalahan yang berkemungkinan dia adalah orang yang menyebabkan kematian itu.

(2) Jika Koroner/Majistret telah diberitahu bahawa prosiding jenayah akan dimulakan terhadap mana-mana orang sebelum Siasatan Kematian bermula, Koroner/Majistret tidak boleh memulakan Siasatan Kematian

tersebut sehingga tamatnya presiding jenayah itu, termasuk apa-apa rayuan yang berkaitan dengannya.

D. Kategori Kes Yang Lazimnya Siasatan Kematian Diadakan

(1) Apa-apa kematian yang menimbulkan ketidakpastian atau keterangan yang bercanggah mengenainya yang mewajarkan penggunaan proses forensik kehakiman.

(2) Apa-apa kematian yang melalui Siasatan Kematian boleh mendedahkan kecacatan sistemik yang penting atau risiko yang tidak diketahui.

(3) Apa-apa kematian yang menurut pandangan keluarga atau anggota masyarakat yang berkepentingan bahawa suatu Siasatan Kematian itu berkemungkinan akan membantu mengekalkan keyakinan orang ramai terhadap pentadbiran keadilan, perkhidmatan kesihatan atau lain-lain agensi awam.

(4) Apa-apa kematian yang apabila digabungkan bersekali dengan kematian orang lain yang berlaku dalam hal keadaan yang serupa yang boleh menunjukkan bahawa berkemungkinan terdapatnya peningkatan bahaya yang tidak dijangka di lokasi, kawasan, keluarga, industri atau aktiviti tertentu.

(5) Apa-apa kematian yang berlaku di tempat kerja yang melibatkan proses industri atau aktiviti tertentu.

(6) Apa-apa bencana yang melibatkan kematian berganda.

(7) Apa-apa kematian akibat mencederakan diri sendiri yang tidak boleh mengecualikan penglibatan pihak ketiga yang menyebabkan kematian itu.

4. Pengendalian Sebelum Siasatan Kematian

A. Melihat Mayat Si Mati

(1) Apabila Koroner/Majistret diberitahu tentang kematian seseorang semasa dalam jagaan di bawah seksyen 329 atau kematian seseorang semasa dalam jagaan di bawah seksyen 334 KTJ, Koroner/Majistret hendaklah, setakat mana yang bersesuaian:

– Bersama Pegawai Perubatan, melihat dan memeriksa mayat in situ, untuk mengambil perhatian tentang apa-apa kecederaan atau tanda pada mayat;

– Mendapatkan maklumat yang berkaitan dengan penemuan mayat (dalam kes kematian semasa dalam jagaan);

Apa-apa pemerhatian yang dibuat hendaklah dicatat secara bertulis dan catatan tersebut hendaklah menjadi sebahagian daripada nota Koroner/Majistret dalam Siasatan Kematian.

(2) Koroner/Majistret dengan bantuan pihak polis hendaklah —

– memaklumkan dengan segera keluarga/waris/kadim/orang yang berkepentingan tentang kematian si mati;

– memaklumkan kepada keluarga/waris/kadim/orang berkepentingan tentang apa-apa pemeriksaan post-mortem yang hendak dijalankan dan alasan bagi pemeriksaan post mortem tersebut;

(3) Koroner/Majistret hendaklah memastikan bahawa mayat si mati diserahkan kepada keluarga/waris kadim untuk dikebumikan dengan seberapa segera dengan syarat siasatan dan/atau post mortem yang perlu bagi maksud Siasatan Kematian telah dijalankan dengan sewajarnya. Apa-apa alasan kelewatan dalam serahan mayat si mati hendaklah direkodkan dalam nota Koroner/Majistret.

B. Notis untuk mengadakan Siasatan Kematian

Koroner/Majistret hendaklah dengan bantuan pihak polis, memaklumkan keluarga/waris kadim berkenaan dengan tarikh, masa dan tempat Siasatan Kematian. Notis ini hendaklah diserahkan tidak kurang dari 2 minggu sebelum tarikh Siasatan Kematian.

5. Siasatan Kematian

A. Protokol Pemeriksaan Saksi

Koroner/Majistret mempunyai kawalan terhadap prosiding, dan hendaklah memulakan pemeriksaan saksi, dan diikuti oleh pemeriksaan saksi oleh orang lain yang dibenarkan untuk mengambil bahagian dalam Siasatan Kematian. Koroner/Majistret dibantu oleh Timbalan Pendakwa Raya.

B. Kelayakan Pemeriksaan Saksi

Terdapat hanya 'orang yang berkepentingan' sahaja dalam presiding Siasatan Kematian. Koroner/Majistret hendaklah menggunakan budi bicaranya untuk menentukan siapa yang layak untuk memeriksa saksi, termasuk yang berikut:

(a) ibu bapa, anak, pasangan dan mana-mana wakil diri bagi si mati;

(b) mana-mana orang melakukan apa-apa perbuatan atau peninggalan yang menyalahi undang-undang atau mana-mana ejen atau pekhidmatnya boleh, menurut pendapat Koroner/Majistret, telah menyebabkan, atau menyumbang kepada, kematian si mati;

(c) seorang pemeriksa yang dilantik oleh, atau seorang wakil diri, pihak berkuasa yang menguat kuasa, atau mana-mana orang yang dilantik oleh Jabatan Kerajaan untuk menghadiri Siasatan Kematian; dan

(d) mana-mana orang lain, menurut pendapat Koroner/Majistret, adalah orang yang berkepentingan.

C. Penzahiran Dokumen

Koroner/Majistret mempunyai budi bicara berkenaan dengan penzahiran dokumen. Budi bicara ini hendaklah secara amnya dilaksanakan untuk membenarkan penzahiran dokumen.

D. Kelonggaran pemakaian tatacara dan kaedah keterangan Tatacara dan kaedah keterangan yang sesuai untuk proses accusatorial adalah tidak sesuai bagi proses siasatan.

Koroner/Majistret tidak wajar membenarkan mana-mana cubaan oleh pihak-pihak berkepentingan untuk mempertikaikan kredibiliti saksi, sebagai contoh, melalui prosiding mencabar kebolehpercayaan (impeachment proceedings).

E. Keterangan Yang Menjerat Diri Sendiri (Self Incrimination)

Saksi yang hadir dalam presiding Siasatan Kematian tidak perlu menjawab apa-apa soalan yang cenderung untuk menjerat diri saksi itu (self incriminate).

Jika seorang saksi telah ditanya dengan soalan sedemikian, Koroner/Majistret hendaklah memaklumkan kepada saksi bahawa dia boleh untuk tidak menjawab soalan itu.

F. Dapatan Koroner/Majistret

Koroner/Majistret yang mengendalikan Siasatan Kematian hendaklah membuat dapatan mengenai:

(a) siapa si mati;

(b) bagaimana si mati mati;

(c) bila si mati mati;

(d) di mana si mati mati;

(e) sebab kematian si mati; dan

(f) mana-mana orang, yang melakukan perbuatan atau melakukan peninggalan yang menyalahi undang-undang yang menyebabkan kematian, tanpa membuat apa-apa dapatan mengenai liabiliti jenayah orang itu.

G. Keputusan (Verdict) Koroner/Majistret

Keputusan (verdict) Siasatan Kematian oleh Koroner/Majistret tidak boleh menentukan persoalan mengenai:

(a) liabiliti jenayah; atau

(b) liabiliti sivil, bagi seorang yang dinamakan.

Pada akhir Siasatan Kematian, Koroner / Majistret mesti menyampaikan verdict berdasarkan mana-mana satu yang berikut:

(a) mati yang tidak dapat ditentukan cara kematian (open verdict);

(b) mati akibat kemalangan (misadventure);

(c) mati akibat penyakit (natural death);

(d) mati akibat perbuatan orang lain (homicide);

(e) mati akibat perbuatan diri sendiri (suicide).

H. Tempat Siasatan Kematian

Tempat Siasatan Kematian hendaklah terbuka kepada orang awam tetapi Koroner/Majistret boleh, atas alasan tertentu yang suai manfaat, mengecualikan

kehadiran orang awam atau mana-mana orang pada mana-mana peringkat siasatan [seksyen 338(2) KTJ].

I. Penyegeraan Presiding Siasatan Kematian

Atas dasar kepentingan awam, suatu prosiding Siasatan Kematian hendaklah disegerakan dan diberi keutamaan. Prosiding Siasatan Kematian hendaklah dikendalikan secara berterusan sehingga tamat.

6. Pasca Prosiding Siasatan Kematian

A. Koroner/Majistret hendaklah menghantar kepada Pendakwa Raya keseluruhan fail asal yang ditandatanganinya beserta suatu salinan nota keterangan dan dapatan yang diperakui dengan ditandatangani olehnya sebagai betul/sahih.

B. Koroner/Majistret, dengan bantuan polis, hendaklah memaklumkan kepada keluarga/waris kadim tentang keputusan (verdict) Siasatan Kematian.

C. Koroner/Majistret boleh memberi Salinan keputusan (verdict) dan nota presiding Siasatan Kematian kepada mana-mana orang berkepentingan atas permohonan secara bertulis.

7. Proviso Am

Apa-apa sebutan kepada perkataan 'Koroner/Majistret' dalam Garis Panduan ini hendaklah juga dibaca sebagai Hakim Mahkamah Sesyen Koroner.

[21] Tugas Mahkamah Koroner berhubung dengan prosiding inkues kematian telah jelas diperuntukkan di bawah s 337 Kanun Tatacara Jenayah iaitu:

> A Magistrate holding an inquiry shall inquire when, where, how and after what manner the deceased came by his death and also whether any person is criminally concerned in the cause of the death.

[22] Rumusannya, terdapat lima perkara yang harus diputuskan oleh Mahkamah Koroner dalam prosiding inkues iaitu:

(a) bilakah si mati meninggal dunia;

(b) di mana si mati meninggal dunia;

(c) bagaimana si mati telah meninggal dunia;

(d) dalam apa cara si mati meninggal dunia; dan

(e) adakah sesiapa terlibat secara jenayah dengan kematian si mati.

[23] Adalah terang lagi bersuluh bahawa s 337 Kanun Tatacara Jenayah ini telah menggariskan terma-terma rujukan yang harus dipatuhi oleh Mahkamah Koroner semasa menjalankan prosiding inkues kematian. Mahkamah Koroner tidak boleh sama sekali bertindak di luar daripada batasan terma-terma rujukan yang telah ditetapkan oleh undang-undang.

[24] Alasan mengapa had kuasa ini harus dipatuhi telah dijelaskan dalam *Inquest into the Death of Anthony Chang Kim Fook* di mana mahkamah menyatakan seperti berikut:

> [8] It must be borne in mind that in an inquest, there are no parties, there is no indictment, there is no prosecution, there is no defence and there is no trial. It is simply an attempt to establish facts. It is an inquisitorial process, a process of investigation quite unlike a trial where the prosecutor accuses and the accused defends, the judge holding the balance or the ring, whichever metaphor one chooses to use, see *R v South London Coroner; ex parte Thompson* (1982) 126 SJ 625, DC.
>
> [9] In another English case of *R v Huntbach; ex parte Lockley* [1944] KB 606, Viscount Caldecote CJ adds:
>
> > ... It is not probability; however which determines verdicts, but proved facts, and, if facts which justify a specific verdict are not proved at an inquest, there is no alternative but to return an open verdict.
>
> [10] This is because a coroner is bound by evidence and can only find facts which are proved in evidence and are not as a result of guesswork which is 'certainly out', per Suriyadi J (now JCA) in *Public Prosecutor v Shanmugam & Ors* [2002] 6 MLJ 562.

[25] Jadi persoalan yang harus dijawab adalah sama ada hakim Mahkamah Tinggi telah bertindak melebihi had kuasa yang diberikan apabila membuat keputusan berikut:

> kematian si mati adalah disebabkan terdapat unsur-unsur salah guna kuasa dan pelakuan yang menyalahi undang-undang oleh pihak polis dan bukannya atas tujuan mempertahankan diri.
>
> Dengan dapatan dari verdict ini, saya mengarahkan Ketua Polis Negara dan Peguam Negara untuk melakukan apa-apa yang perlu bagi memulakan apa-apa sabitan di bawah Kanun Tatacara Jenayah dan Perlembagaan Persekutuan Malaysia dan seterusnya menjalankan pendakwaan sekiranya difikirkan wajar.

[26] Pada hemat kami, dengan hormatnya, hakim Mahkamah Tinggi telah terkhilaf bila membuat dapatan sebegini kerana inkues bukannya suatu perbicaraan atas pendakwaan yang telah dibuat terhadap seseorang tertuduh. Oleh itu isu sama ada tembakan yang dilepaskan oleh SI3 dan SI4 adalah sah di sisi undang-undang atas dasar mempertahankan diri atau pun sebaliknya tidak boleh dinyatakan dan diputuskan di dalam prosiding inkues ini. Seksyen 377 Kanun Tatacara Jenayah tidak membenarkan dapatan sebegini dibuat di peringkat ini.

[27] Malah hakim Mahkamah Tinggi juga tidak boleh mencadangkan atau mengarahkan Ketua Polis Negara dan Peguam Negara untuk memulakan tindakan pendakwaan terhadap mana-mana pihak yang dikatakan terlibat di dalam menyebabkan kematian ke atas si mati. Dengan berbuat demikian, hakim Mahkamah Tinggi telah mengambilalih bidang kuasa dan budi bicara

Peguam Negara/pendakwa raya di bawah perkara 145(2) Perlembagaan Persekutuan.

[28] Seperkara lagi, keputusan/dapatan berkenaan wujudnya salah guna kuasa dan tembakan yang dilepaskan itu bukan sebenarnya untuk tujuan mempertahankan diri seperti mana yang diputuskan oleh hakim Mahkamah Tinggi nyata telah melampaui (*gone beyond)* Arahan Amalan Ketua Hakim Negara Bilangan 2 Tahun 2019 di atas.

KESIMPULAN

[29] Berdasarkan kepada alasan-alasan di atas, kami sebulat suara membenarkan rayuan perayu/pendakwa raya.

[30] Kes dikembalikan semula ke Mahkamah Tinggi Ipoh untuk didengar di hadapan hakim yang lain bagi membuat keputusan yang betul (*to make a proper verdict)* berdasarkan kepada kehendak undang-undang dan Arahan Amalan Ketua Hakim Negara Bilangan 2 Tahun 2019.

Rayuan dibenarkan.

Dilaporkan oleh Nabilah Syahida Abdullah Salleh